

Информационен форум

**ЗА ВАШИТЕ ВЪПРОСИ
ОТНОСНО
СЪВМЕСТНОТО ПОЛЗВАНЕ
НА ВОЕННИ СЪОРЪЖЕНИЯ
ОТ БЪЛГАРСКАТА АРМИЯ И
АМЕРИКАНСКИТЕ
ВЪОРЪЖЕНИ СИЛИ**

Инициатива за ЕвроАтлантическо Образование
бул. Васил Левски, 91
София 1000
Ел. поща: eaei@abv.bg

<http://bulgaria.usembassy.gov>
<http://www.amcham.bg>

Фондация Инициатива за Евро Атлантическо образование (ИЕАО), с подкрепата на Посолството на САЩ, реализира проект с основна цел разясняване на предстоящото съвместно експлоатиране от българската и американската армии на базите в Ново село и Граф Игнатиево. Посредством създаването на Информационен форум бяха проведени работни срещи с представители на местната власт, гражданското общество, бизнеса и регионалните медии. Представители на Министерството на отбраната, Генералния щаб на Българската Армия и Посолството на САЩ се срещнаха с жителите на Сливен, Мокрен, Котел, Сунгурларе и Граф Игнатиево отговориха на конкретни въпроси относно съвместното ползване на военните съоръжения, очертаха задачите пред Българската армия в контекста на членството в НАТО, както и значението на сътрудничеството със САЩ в тази сфера.

Бяха открити и горещи телефонни линии за полигон Ново село в Областна администрация Сливен: +359 44 61 62 14 и за авиобаза Граф Игнатиево в Община Марица: +359 32 95 42 05

Отговори на често задаваните въпроси, както и пълният текст на Споразумението са публикувани и на интернет страницата на Американското посолство в София: www.sofia.usembassy.gov

Предлагаме отговорите на някои от най-често задаваните въпроси, отнасящи се за съвместното ползване на военни обекти от Българската армия и Американските въоръжени сили, както и пълния текст на Споразумението между Съединените Американски Щати и Правителството на Република България за сътрудничество в областта на отбраната.

1. Къде ще бъдат разположени американските военни бази в България?

В България няма да има „американски военни бази“. Това са и ще продължат да бъдат български военни бази, над които ще се развява българското знаме и които ще бъдат под българско командване. Става дума за български съоръжения, които американските военни ще използват съвместно с българските си колеги с учебна цел. Нашият интерес, както и преди, е насочен към две основни бази - Ново село и авиобаза Безмер. Освен това ние очакваме да използваме и авиобаза Граф Игнатиево, преди всичко за логистична подкрепа.

2. Колко американски войници ще служат в България?

Тези бази ще бъдат съвсем различни от големите военни бази в Германия по време на Студената война. Очакваме ротации от по 2 500 войници в базата за част от годината. По време на ротацията на групите може да има кратък период, през който две групи от по 2 500 военносслужещи ще бъдат едновременно на българска територия. Войниците няма да бъдат придружавани от семействата си. Повечето от войниците ще служат тук временно за период от по няколко месеца, а не години. Очакваме първите бойци да пристигнат през 2007 г.

3. Какви ще бъдат ползите за българската армия от ползване на базите заедно със САЩ?

Благодарение на НАТО и на тези съвместно използвани бази, българските военносслужещи ще могат да се обучават и работят заедно с една от най-добре оборудваните и подготвени армии в света и това сътрудничество ще бъде още един фактор за цялостната сигурност на България и региона. Освен това, българските въоръжени сили ще имат възможността да научат от американските си колеги как да се справят с природни бедствия и други извънредни ситуации от този тип в помощ на цивилното население.

4. Какви ще са икономическите ползи за България?

Тези бази ще имат важно икономическо значение - ще осигурят работа за хората от населените места около базите. Ще се появи нужда от ремонт на пътища, на ж.п. гари и на други части от инфраструктурата. Районите около базите ще се съживят благодарение на икономическата дейност. Значителните подобрения на инфраструктурата и инвестициите в съвместните военни съоръжения ще допринесат за модернизацията на българската армия.

5. Каква сума е заделена за подобрението на инфраструктурата във и около съвместните военни съоръжения?

Следните цифри са предоставени от Европейското командване на въоръжените сили на САЩ:

Строителство на сгради - \$40 - \$50 милиона за периода 2008 -2009 г.;

Пътно и комунално строителство - \$5 - \$10 милиона за периода 2008- 2009 г.;

Поддръжка на пътища и малки проекти - \$600 - \$800 хиляди на година;

Поддръжка на пътища и площи - \$300 - \$500 хиляди на година;

Освен това, американската армия ще заплаща за различни поддържащи услуги, както и за храна, гориво и други провизии.

6. Как представителите на българския бизнес могат да научат повече за възможностите да се възлагат и договарят поръчки вследствие на споразумението за съвместно ползване на тренировъчните полигони?

Посолството на САЩ и Американската търговска камара в България полагат усилия да улеснят достъпа на българските компании до търговските възможности в подкрепа на военните тренировъчни учения. Отговарящият за доставките от страна на американската армия предвижда поръчките за стоки и услуги в България да се осигуряват във възможно най-голяма степен от български фирми.

7. Присъствието на съвместните бази ще увеличи ли риска от терористични удари срещу България?

Никоя страна не е застрахована срещу терористичен удар. България и САЩ ще продължат да си сътрудничат в подобряване на общата им готовност за борба с тероризма, защото никоя страна не може да води тази битка сама. България и САЩ непрекъснато подобряват двустранното си сътрудничество срещу терористичните заплахи чрез обмяна на разузнавателна информация и сътрудничество в областта на правоохраняването.

8. Какви мерки ще се вземат за защита на околната среда?

Американските въоръжени сили приемат много сериозно въпросите, свързани с опазването на околната среда и имат много добър опит в това отношение. Американските военни в Европа имат изключително високи критерии за опазване на околната среда и полагат сериозни усилия, за да намалят всякакъв вид замърсяване – от горива, отпадъци или шум. В някои страни нашите собствени правила за унищожаване на отпадъците са по-стриктни, отколкото изискват местните закони. В други страни местните критерии са по-стриктни от нашите. Американските въоръжени сили винаги следват по-стриктния модел и полагат всички усилия да бъдат добри съседи.

СПОРАЗУМЕНИЕ МЕЖДУ
ПРАВИТЕЛСТВОТО НА
СЪЕДИНЕНИТЕ АМЕРИКАНСКИ ЩАТИ
И
ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЗА
СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА ОТБРАНАТА

СЪДЪРЖАНИЕ

Преамбюл

- I. Обхват и цел
- II. Определения
- III. Политико-военни консултации и сътрудничество
- IV. Използване на съоръженията и обектите
- V. Предварително разполагане на военно оборудване, припаси и материали
- VI. Собственост
- VII. Командване и функционални взаимоотношения
- VIII. Влизане и напускане
- IX. Движение на въздухоплавателни, плавателни и сухопътни превозни средства
- X. Наказателна юрисдикция
- XI. Определяне на наказателната юрисдикция за престъпления, извършени при изпълнение на служебни задължения
- XII. Задържане и достъп
- XIII. Лишаване от свобода и посещения
- XIV. Дисциплина
- XV. Искове
- XVI. Освобождаване от данъци за официални нужди
- XVII. Освобождаване от данъци за лични нужди
- XVIII. Внос и износ за официални нужди
- XIX. Внос и износ за лични нужди
- XX. Моторни превозни средства
- XXI. Разрешителни
- XXII. Митнически процедури

- XXIII. Дейности по обслужване на силите
- XXIV. Военни пощенски служби
- XXV. Валута и обмен
- XXVI. Сигурност
- XXVII. Логистична поддръжка
- XXVIII. Битови услуги и далекосъобщения
- XXIX. Околна среда, здравеопазване и безопасност
- XXX. Процедури за сключване на договори
- XXXI. Статут на изпълнителите по договори
- XXXII. Трудови правоотношения
- XXXIII. Прилагане и спорове
- XXXIV. Влизане в сила, изменение и срок на действие

Преамбюл

Правителството на Република България (България) и Правителството на Съединените американски щати (Съединените щати) (наричани по-долу заедно “Страни” и по отделно “Страна”):

Като съзнават правата и задълженията, произтичащи от участието им в Северноатлантическия договор;

Като признават нуждата да укрепят общата си сигурност, да допринесат за международния мир и стабилност и за борбата срещу тероризма, и да задълбочат сътрудничеството в сферите на сигурността и отбраната;

Като потвърждават, че това сътрудничество се основава на пълно зачитане на суверенитета на всяка Страна и на целите и принципите на Устава на Организацията на обединените нации;

Като отчитат, че сили на Съединените щати и зависими лица могат да се намират на територията на Република България и че целта на тяхното присъствие е да подпомагат усилията на Страните да допринасят за мира и сигурността в области от взаимен интерес и полза;

Като потвърждават прилагането на *“Споразумението между страните по Северноатлантическия договор относно статута на техните въоръжени сили”*, подписано в Лондон на 19 юни 1951 г., (наричано по-долу ССВС на НАТО), включително неговата разпоредба за отделни договорености, които да го допълват, и;

Като желаят да сключат споразумение относно засиленото сътрудничество между България и Съединените щати,

Се споразумяха за следното:

Член I

Обхват и цел

1. Настоящото Споразумение урежда рамката на засиленото партньорство и сътрудничество в областта на сигурността и отбраната между България и Съединените щати и допълва и конкретизира основните понятия и условия, установени със ССВС на НАТО, които регулират присъствието на сили на Съединените щати и техните зависими лица на територията на Република България, и в специфични случаи, изрично упоменати в това Споразумение, на изпълнители по договори със Съединените щати и техни служители, намиращи се на територията на Република България.

2. За въпроси, които не са уредени в настоящото Споразумение и споразуменията по прилагането му, и дотолкова доколкото те са уредени в ССВС на НАТО, ще се прилага ССВС на НАТО.

3. Както предвижда член II на ССВС на НАТО, силата и нейният граждански компонент, техните членове, както и зависими лица на тези членове, поемат задължение да съблюдават законите на Република България и да се въздържат от всякакви дейности, които са в противоречие с духа на настоящото Споразумение, и по-специално, от каквато и да било политическа дейност на територията на Република България. Съединените щати поемат също задължение да вземат необходимите мерки в това отношение.

Член II

Определения

За целите на настоящото Споразумение, се използват следните дефиниции:

1. “Сили на Съединените щати” означава съвкупността от членовете на силата, гражданският компонент и цялата собственост, оборудване и материали на силите на Съединените щати, намиращи се на територията на Република България.

2. “Членове на силата” означава “сила” по смисъла на член I от ССВС на НАТО.

3. Освен в случаите по член XV по-долу, понятието “граждански компонент” както е определено в член I, параграф 1 (b) от ССВС на НАТО, включва служителите на небългарски и нетърговски организации, които са граждани или обичайно пребиваващи в Съединените щати и не са пос-

тоянно пребиваващи на територията на Република България, и които придружават силите на Съединените щати на територията на Република България единствено с цел да допринасят за благополучието, високия дух или обучението на тези сили. Понятието “цивилен компонент” включва също зависими лица, когато те са наети от силите на Съединените щати или от организациите, споменати по-горе и в член XXIII по-долу. За целите на член X, български граждани или лица, постоянно пребиваващи на територията на Република България, не се считат за част от цивилния компонент.

4. Понятията “изпълнители по договори със Съединените щати” и “служители на изпълнители по договори със Съединените щати” означават небългарски юридически или физически лица и техните служители, които не са български граждани или постоянно пребиваващи на територията на Република България, които се намират на територията на Република България, за да доставят стоки и услуги на силите на Съединените щати на територията на Република България по силата на договор или договор за подизпълнение, сключен с или за нуждите на силите на Съединените щати.

5. Понятието “зависимо лице”, както е определено в член I, параграф 1(с) от ССВС на НАТО, включва също член на семейството на член на силата или на цивилния компонент, който по финансови, юридически или здравословни причини зависи и се подпомага от този член, обитава помещенията, заемани от него, и се намира на територията на Република България със съгласието на властите на силата.

6. “Договорени съоръжения и обекти” означава съоръжения и обекти на територията на Република България, които са държавна собственост и са изброени в Анекс А, както и други съоръжения и обекти, държавна собственост, които могат да бъдат договорени между страните.

7. “Изпълнителен агент” означава Министерството на отбраната за България и Департамента по отбраната за Съединените щати.

Член III

Политико-военни консултации и сътрудничество

Страните се стремят да провеждат редовно консултации на подходящо политико-военно ниво за обсъждане на двустранното сътрудничество в областта на сигурността и отбраната. Предмет на тези консултации могат да бъдат повишаване на оперативната съвместимост на силите чрез засилено военно сътрудничество, съвместна и смесена подготовка, експертен и образователен обмен, размяна на информация и други форми на военно сътрудничество.

Член IV

Използване на съоръженията и обектите

1. При пълно зачитане на суверенитета и законите на Република България, чрез консултации и при отчитане вижданията на двете Страни, на силите на Съединените щати, на изпълнителите по договори със Съединените щати и техните служители, както и на моторни превозни средства, плавателни и въздухоплавателни средства, използвани от или за нуждите на силите на Съединените щати, се разрешава достъп и се дава възможност да използват договорените съоръжения и обекти за подготовка, транзитно преминаване, поддържащи и други свързани с тях дейности, презареждане на въздухоплавателни средства, временна поддръжка на моторни превозни средства, плавателни и въздухоплавателни средства, настаниране на личен състав, комуникации и за разполагане и развърщане на сили и материални средства, с цел провеждане на учения по сътрудничество в областта на сигурността, смесена/съвместна подготовка, хуманитарни дейности и дейности за оказване на помощ при бедствия, многовариантни операции и други мисии, включително такива, предприемани в рамките на Северноатлантическия договор.

2. При поискване, изпълнителният агент за България ще съдейства на силите на САЩ за улесняване получаването на временен достъп до земя, която е собственост на държавата и не е част от договорените съоръжения и обекти; до земя, която е собственост на общини, както и до частна земя за извършване на маневри и подготовка на силите на САЩ.

3. Числеността на силата и цивилния компонент на Съединените щати, намиращи се на територията на Република България, не може да надвишава 2500 души. Тази численост може временно да бъде увеличавана с не повече от 2500 души. Подобно временно увеличение няма да продължава повече от 90 дни. За временно увеличение над тази численост и период от време е необходимо разрешение от компетентните български власти.

4. При предоставянето за ползване на договорените съоръжения и обекти, както и при ползването на същите, Страните надлежно ще отчетат оперативните съображения и съображенията за сигурност.

5. България предоставя на силите на Съединените щати без заплащане на наем или други подобни разноски, всички договорени съоръжения и обекти, включително съоръжения и обекти, използвани съвместно от силите на Съединените щати и българските сили. Силите на Съединените щати заплащат всички необходими разноски по използването и поддръжката, свързани с използването на договорените съоръжения и обекти.

6. При използването на договорените съоръжения и обекти при условията на настоящото Споразумение, Съединените щати зачитат напълно

международните задължения на Република България.

7. Силите на Съединените щати могат да извършват строителни дейности и да правят промени и подобрения на договорените съоръжения и обекти. Изпълнителният агент за България улеснява тези дейности, осигурявайки необходимите разрешения от българските власти за строителство, изменения и подобрения на договорените съоръжения и обекти. Силите на Съединените щати се консултират с българските власти по въпросите, отнасящи се до това строителство, изменения и подобрения с цел да се осигури съответствие едновременно с американското и българското законодателство, на техническите изисквания и строителните правила и нормативи за всеки проект, осъществяван директно или възложен от силите на Съединените щати. Силите на Съединените щати могат да извършват строителни дейности с членове на силата.

8. В случаите, когато договорените съоръжения и обекти са построени или подобрени за изключително ползване от силите на Съединените щати, това строителство или подобрение, както и свързаните разходи по използването и поддръжката, са за сметка на Съединените щати.

9. В случаите, когато договорени съоръжения и обекти са построени или подобрени за съвместно ползване, това строителство или подобрение, както и разходите по използването и поддръжката, се поделят между Страните пропорционално на ползването, според взаимно договореното.

Член V

Предварително разполагане на военно оборудване, припаси и материали

1. Силите на Съединените щати могат предварително да разполагат военно оборудване, припаси и материали в рамките на договорените съоръжения и обекти и на други места, взаимно договорени в споразумения по прилагането на настоящото Споразумение. Силите на Съединените щати уведомяват предварително България относно вида, количествата и схемите за доставка на военно оборудване, припаси и материали, които силите на Съединените щати възнамеряват предварително да разположат на територията на Република България, както и относно съответните изпълнители по договори, които ще извършват доставките.

2. Това военно оборудване, припаси и материали са за изключително ползване от силите на Съединените щати и собствеността върху цялото това оборудване, припаси и материали остава изцяло на Съединените щати. Силите на Съединените щати контролират използването и разпождането с военното оборудване, припаси и материали, които те складира на територията на Република България и имат правото да ги изнасят от територията на Република България.

3. Силите на Съединените щати и изпълнителите по договори със Съединените щати имат безпрепятствен достъп до складовите помещения за всички дейности, свързани със складирането на военно оборудване, припаси и материали, включително доставка, управление, инспекция, използване, поддръжка и преместване на това оборудване, припаси и материали. Въздухоплавателни средства, моторни превозни средства и плавателни средства, използвани от или за нуждите на силите на Съединените щати, имат право на достъп до въздушни и морски пристанища в България и до други взаимно договорени места, за доставка, съхранение и поддръжка, и за изнасяне от територията на Република България на военно оборудване, припаси и материали.

Член VI **Собственост**

1. Всички постройки, непреносими структури и конструкции, прикрепени към земята в договорените обекти и съоръжения, включително тези, които са преустроени или подобрени от силите на Съединените щати, остават собственост на България. Трайни постройки, построени от силите на Съединените щати, стават собственост на България при построяването им, но се използват от силите на Съединените щати дотогава докато повече не са необходими на силите на Съединените щати.

2. Силите на Съединените щати връщат на България като нейна изключителна и необременена с тежести собственост, всяко договорено съоръжение или обект, или част от тях, включително трайно закрепените към земята структури и конструкции, построени от силите на Съединените щати, веднага след преустановяване на ползването им от силите на Съединените щати в състояние, годни за ползване, при условие, че това няма да породи разходи за Съединените щати. Страните или техните изпълнителни агенти се консултират относно условията за връщане на всяко договорено съоръжение или обект, включително относно възможна компенсация за подобренията или строителството.

3. Съединените щати и изпълнителите по договори със Съединените щати запазват правото си на собственост върху цялото оборудване, материали, припаси, преносими структури, и друго движимо имущество, които са внесли или придобили на територията на Република България във връзка с настоящото Споразумение.

4. Съединените щати и България могат да се консултират относно възможно предоставяне или закупуване на оборудване, определено като излишно, при условията, предвидени в законодателството и нормативната база на Съединените щати.

Член VII

Командване и функционални взаимоотношения

Договорените военни съоръжения и обекти са под командването на силите на Република България. Подробностите относно присъствието на силите на Съединените щати на територията на договорените военни съоръжения и обекти, както и функционалните взаимоотношения между командирите от силите на Съединените щати и от въоръжените сили на Република България, се уреждат в Споразумения по прилагането на настоящото Споразумение.

Член VIII

Влизане и напускане

1. Освен в случаите, когато има друга взаимна договореност, България се отказва от правото си по член III, параграф 2(b) от ССВС на НАТО да изисква приподписване на заповедите за придвижване.

2. С изключение на предвиденото в параграф 4 на този член, членовете на силата, гражданският компонент и зависимите лица са освободени от визи и от изискванията на българското законодателство относно регистрацията и контрола на чужденците.

3. Членовете на гражданския компонент и зависимите лица следва да притежават валидна карта за самоличност, издадена от Департамента по отбраната на Съединените щати или удостоверение, издадено от компетентните власти на Съединените щати, указващи техния статут на членове на гражданския компонент или зависими лица, както и паспорт. Всеки от документите следва да се представя при поискване от съответните български власти.

4. При влизането си на българска територия, членовете на гражданския компонент и зависимите лица декларират своето местонахождение на територията на Република България. Българските власти могат да правят необходимите съгласно българското законодателство, отбелязвания в паспортите на тези лица. "Карта на продължително пребиваващ в Република България чужденец", валидна за времето на службата или престоя им в Република България, се издава безплатно на горепосочените лица в случаите, когато службата или престоят им надвишава 90 (деветдесет) календарни дни.

5. Изпълнителите по договори със Съединените щати и служителите на изпълнители по договори със Съединените щати влизат и пребивават на територията на Република България в съответствие с българското законодателство. В случай на необходимост от визи, България ги издава или отказва в кратки срокове.

6. В случай, че член на силата или цивилния компонент почине или напусне територията на Република България поради преместване, зависимите лица на този член, докато се намират на територията на Република България, продължават да се ползват от статута на зависими лица по силата на настоящото Споразумение за период от 90 (деветдесет) календарни дни след смъртта или преместването. В случаите, когато зависими деца се обучават в образователни заведения на територията на Република България преди смъртта или преместването, зависимите лица на този член продължават да се ползват от статута на зависими лица за период от 30 (тридесет) календарни дни след датата на завършването или прекратяването на обучението.

Член IX
Движение на въздухоплавателни,
плавателни и моторни превозни средства

1. Зачитайки напълно съответните правила за наземна и морска безопасност и движение, плавателните и моторните превозни средства, експлоатирани от или изключително за нуждите на силите на Съединените щати, могат да влизат, напускат и да се придвижват на територията на Република България. Зачитайки напълно съответните правила за въздухоплавателна безопасност и навигация, правителствените самолети на Съединените щати и гражданските самолети, които към дадения момент по силата на договор работят изключително за нуждите на Департамента по отбраната на Съединените щати, имат право да прелитат, да извършват въздушно презареждане, да се приземяват на и да излитат от територията на Република България. Без съгласието на властите на Съединените щати, въздухоплавателни, плавателни и моторни превозни средства на правителството на Съединените щати не могат да бъдат подлагани на оглед.

2. Въздухоплавателни средства, притежавани или използвани от или изцяло за нуждите на силите на Съединените щати, няма да заплащат такси за прелитане и навигация и други подобни такси във връзка с мисии и операции на силите на Съединените щати и няма да заплащат летищни такси и такси за паркиране на притежавани и управлявани от българската държава съоръжения на територията на Република България. Плавателни средства, притежавани или използвани от или изцяло за нуждите на силите на Съединените щати, няма да заплащат такси за пилотаж или пристанищни такси, светлинни такси или такси за престой, или всякакви други такси на военни пристанища на територията на Република България. Съединените щати ще заплащат разумна цена за поискани и предоставени услуги.

3. Подробностите относно прилагането на този член се уреждат в Споразумение по прилагането на настоящото Споразумение.

Член X **Наказателна юрисдикция**

1. България признава особено значение на дисциплинарния контрол, осъществяван от военните власти на Съединените щати върху членовете на силата и ефекта от този контрол върху оперативната готовност. По тази причина, по искане на Съединените щати и в подкрепа на ангажимента за взаимна отбрана, България упражнява суверенното си правомощие да не осъществява приоритетното си право на наказателна юрисдикция, както е предвидено в параграф 3(с) на чл. VII от ССВС на НАТО. В конкретни случаи от особена важност за българските власти, отказът може да бъде оттеглен и Съединените щати уважават това оттегляне. Оттеглянето на отказа се представя в писмена форма пред компетентните военни власти на САЩ, не по-късно от двадесет и един дни от получаване на уведомление от всяка една от страните.

2. Освен в случаите на маловажни правонарушения, за които може да бъде постигнато специално споразумение, силите на Съединените щати уведомяват компетентните власти за всеки случай, попадащ под разпоредбите на параграф 1 на този член.

3. Във всички случаи, когато българските власти осъществяват наказателно преследване срещу член на силата или на цивилния компонент или зависимо лице, юрисдикцията се упражнява от българските първоинстанционни невоенни съдилища.

Член XI **Определяне на наказателната юрисдикция за престъпления,** **извършени при изпълнение на служебни задължения**

За целите на определянето доколко предполагаемото углавно престъпление е извършено в резултат на действие или бездействие, свързано с изпълнение на служебни задължения от член на силата или цивилния компонент в съответствие с параграф 3 (a)ii от член VII на ССВС на НАТО, удостоверението, издадено от съответните най-висши военни власти на Съединените щати, че действието или бездействието, които са довели до предполагаемото престъпление, са извършени при изпълнение на служебни задължения, представлява достатъчно доказателство за този факт. В тези случаи, в които българските власти считат, че обстоятелствата по случая изискват преразглеждане на удостоверението за служебни задължения, българските власти и властите на Съединените щати се консултират незабавно. По време на такива консултации, българските власти могат да представят всякаква информация, отнасяща се до обосноваването на такова удостоверение за служебни задължения, и властите на Съединените щати напълно вземат предвид такава информация. Българските влас-

ти си запазват възможността да поискат потвърждение от следващата по-висша военна инстанция на Съединените щати.

Член XII **Задържане и достъп**

1. Член на силата или на цивилния компонент, който е обект на разследване или съдебен процес от българските власти, остава задържан под стража от властите на Съединените щати до приключването на всички свързани съдебни процедури. Военните власти на Съединените щати осигуряват явяването на този член на силата или на цивилния компонент пред българските власти за всички процедури, които изискват неговото присъствие. В случай, че българските съдебни процедури не приключат до една година от началото им, военните власти на Съединените щати се освобождават от всякакви задължения по този параграф. Този период от време може да бъде удължен при изключителни обстоятелства по споразумение между военните власти на Съединените щати и съответните български власти.

2. Когато член на силата бъде осъден от български съд и бъде постановена ефективна присъда лишаване от свобода, военните власти на Съединените щати продължават да държат обвиняемия под стража до приключване на всички процедури за обжалване. Военните власти на Съединените щати уведомяват съответните български власти за местонахождението на обвиняемия през времето, когато те го държат под стража.

3. В съответствие с българското законодателство, времето, през което лицето е било задържано от българските власти или от военните власти на Съединените щати, се приспада при изпълнението на окончателна присъда лишаване от свобода.

4. Когато член на силата или на цивилния компонент, или тяхно зависимо лице, бъде арестуван или задържан от българските власти, представители на Съединените щати, при поискване, получават бърз достъп до това лице и могат да присъстват по време на всички разпити на този член или зависимо лице от българските власти, след съгласуване със съответните български власти.

Член XIII **Лишаване от свобода и посещения**

Наказанието лишаване от свобода, наложено от български съд на член на силата или цивилния компонент, или на зависими лица, се изтърпява в българските места за лишаване от свобода, които са определени за тази цел от Страните. Българските власти разрешават на властите на Съединените щати посещения на такива лица, извън редовните часове за

посещения, след съгласуване със съответните български длъжностни лица. Членове на семействата могат да посещават тези лица по време на редовните часове за посещения. Българските власти позволяват на властите на Съединените щати и на членовете на семействата да осигуряват на тези лица подходяща помощ. По отношение на тези лица, осъдени от български съдилища, се прилага Конвенцията за трансфер на осъдени лица от 21 март 1983 г.

Член XIV **Дисциплина**

1. Военните власти на Съединените щати носят отговорност за поддържането на дисциплината сред членовете на силата.
2. За поддържането на дисциплината на силите на Съединените щати, военните власти на Съединените щати могат да създават военни подразделения по сигурността на територията на военните съоръжения и обекти, в които са разположени силите на Съединените щати, съгласно процедури, договорени между военните власти на България и Съединените щати. Военните власти на Съединените щати могат също да разрешават използването на тези части в населените места в близост до военните съоръжения и обектите, в които са разположени силите на Съединените щати, в сътрудничество с българските полицейски власти.

Член XV **Искове**

1. Срещу членовете на силата и на цивилния компонент няма да се образуват никакви съдопроизводства във връзка с граждански искиове, произтичащи от техни действия или бездействия, извършени при изпълнение на служебните им задължения. Тези искиове могат да се предявяват пред съответните български власти и да се разглеждат съгласно разпоредбите на член VIII от ССВС на НАТО.

2. По смисъла на този член и на член VIII от ССВС на НАТО, понятието “цивилен компонент” включва всички лица, независимо от гражданството или местожителството им, които са служители на Съединените щати и действат в изпълнение на служебни задължения, възложени им от силите на Съединените щати, но не включва служители на изпълнители по договори или нетърговски организации, независимо от тяхната националност или местожителство.

3. Членовете на силата или на цивилния компонент, или зависимите лица не могат да бъдат съдени задочно и спрямо тях не могат да се предприемат действия, които са във вреда на техните интереси, когато служебни задължения или надлежно разрешено отсъствие временно възпрепятства присъствието им в ненаказателното производство, по което

са страна.

4. За целите на определянето дали възможна гражданска отговорност е възникнала от действие или бездействие, извършено при изпълнение на служебни задължения от член на силата или на цивилния компонент по силата на член VIII от ССВС на НАТО, удостоверението, издадено от съответните най-висши военни власти на Съединените щати, че действието или бездействието, които са довели до предполагаемото правонарушение, са извършени при изпълнение на служебни задължения, представлява достатъчно доказателство за този факт. В тези случаи, в които българските власти считат, че обстоятелствата по случая изискват преразглеждане на удостоверението за служебни задължения, българските и властите на Съединените щати се консултират незабавно. По време на такива консултации, българските власти могат да представят всякаква информация, отнасяща се до обосноваването на такова удостоверение за служебни задължения, и властите на Съединените щати напълно вземат предвид такава информация. Българските власти си запазват възможността да поискат потвърждение от следващата по-висша военна инстанция на Съединените щати.

Член XVI

Освобождение от данъци за официални нужди

1. По отношение на данъка върху добавената стойност (ДДС) или подобни или заменящи го данъци, се прилага освобождение към момента на покупката от или за нуждите на силите на Съединените щати на материали, припаси, услуги, оборудване и друга собственост, придобити за крайно потребление от силите на Съединените щати или които в крайна сметка ще бъдат вложени в предмети или съоръжения, използвани от силите на Съединените щати. Силите на Съединените щати предоставят на компетентните български власти съответно удостоверение, че материалите, припасите, услугите, оборудването и другата собственост са за крайно потребление от силите на Съединените щати или в крайна сметка ще бъдат вложени в предмети и съоръжения, използвани от силите на Съединените щати. Подробностите относно прилагането на този параграф ще бъдат уредени в Споразумение по прилагането на настоящото Споразумение.

2. Разпоредбите на българското законодателство относно заплащането на данъци върху дохода и социални осигуровки няма да се прилагат по отношение на членовете на силата, членове на цивилния компонент, които не са български граждани, изпълнители по договори със Съединените щати и техните служители от Съединените щати.

Член XVII
Освобождение от данъци за лични нужди

1. Във връзка с член X и в съответствие с член XI, параграф 2 от ССВС на НАТО, всички данъци, такси, лицензионни такси или подобни такси, включително данък върху добавената стойност, изплатени на територията на Република България за собствеността, владението, ползването, прехвърлянето помежду им или в случай на смърт, на техните движими вещи, внесени на територията на Република България или придобити в страната за лични нужди, се възстановява на членовете на силата или на гражданския компонент в съответствие с взаимно уговорени процедури за възстановяване. Моторни превозни средства, притежавани от член на силата или на гражданския компонент или от зависимо лице, са освободени от български пътни такси, български регистрационни или лицензионни такси и други подобни български такси, но не и от заплащането на такси за изминато разстояние и за ползване на пътища, мостове и тунели.

2. Освобожданието от данъци върху дохода, предвидено в чл. X на ССВС на НАТО, се прилага също и по отношение на доходите, получени от членове на силата или на гражданския компонент или от зависими лица и от служители на изпълнители по договори със Съединените щати от работа в организациите по смисъла на чл. II, параграф 3 и член XXIII от това Споразумение, както и по отношение на доходи от източници извън територията на Република България.

3. Подробностите относно прилагането на този член ще бъдат уредени в Споразумение по прилагането на настоящото Споразумение.

Член XVIII
Внос и износ за официални нужди

1. Във връзка с член XI от ССВС на НАТО, материали, припаси, оборудване и друга собственост, внесени от силите на Съединените щати или които са за крайно потребление от силите на Съединените щати или са предназначени да бъдат вложени в предмети или съоръжения, използвани от силите на Съединените щати, се допускат за внос на територията на България без заплащане на мита и други подобни такси, включително, но не само, на такса за ползване, акциз и данък върху добавената стойност. Страните си сътрудничат при необходимост, за да гарантират, че внасяните материали, припаси, оборудване и друга собственост са в разумни количества. Силите на Съединените щати предоставят на България съответното удостоверение, че тези материали, припаси, оборудване и друга собственост се внасят от силите на Съединените щати или, в случаите, когато вносет е за крайно потребление от силите на Съединените щати или ще бъдат вложени в предмети или съоръжения, използвани от силите на Съединените щати, че тези материали, припаси, оборудване или

друга собственост се внасят от името на силите на Съединените щати. Подробностите относно прилагането на този параграф ще бъдат уредени в Споразумение по прилагането на настоящото Споразумение.

2. Материали, припаси, оборудване и друга собственост се освобождават от всякакъв данък или друга такса, която иначе би била наложена върху тях след внасянето им или придобиването им от силите на Съединените щати.

3. Износът от територията на България на материали, припаси, оборудване и друга собственост по смисъла на параграф 1 на този член, осъществяван от силите на Съединените щати, се освобождава от български износни мита.

4. Освобождаванията, предвидени в параграфи 1, 2 и 3 на този член се прилагат също и по отношение на материали, припаси, услуги, оборудване и друга собственост, внесени или закупени на българския вътрешен пазар в изпълнение на договор за силите на Съединените щати, когато тези материали, припаси, услуги, оборудване и друга собственост са за крайно потребление от силите на Съединените щати или ще бъдат вложени в предмети или съоръжения, използвани от силите на Съединените щати. Силите на Съединените щати изискват от изпълнителите по договори да използват стоките, внесени при условията на този параграф, изключително за целите на изпълнението на договорите със силите на Съединените щати.

5. Представянето на сертификата, предвиден в член XI, параграф 4 на ССВС на НАТО, се приема от българските митнически органи вместо митническа декларация за стоките, внасяни или изнасяни от или за целите на силите на Съединените щати по този член. Всяка проверка ще се извършва в кратки срокове в съответствие с процедури, които ще бъдат уредени в Споразумение по прилагането на настоящото Споразумение.

Член XIX **Внос и износ за лични нужди**

1. Членовете на силата или на цивилния компонент, зависимите лица и служителите на изпълнителите по договори със Съединените щати могат да внасят безмитно своите лични вещи, мебели, едно лично моторно превозно средство и друго движимо имущество, предназначени за лично или домашно ползване или употреба, по време на тяхната служба на територията на Република България. Тази привилегия се прилага не само по отношение на вещите и движимото имущество, които са собственост на тези лица, но също и по отношение на вещи и имущество, изпращани им като подаръци или доставяни им в изпълнение на договори, сключени пряко с лице или лица, които нямат местожителство на територията на

Република България.

2. Вещите по смисъла на параграф 1 на този член, както и друго движимо имущество, придобити без данъци и/или мита, не могат да бъдат продавани или по друг начин прехвърляни в собственост на лица на територията на Република България, които нямат право да ги внасят безмитно, освен в случаите на разрешение за това прехвърляне на собствеността от страна на съответните български власти. Заплащането на всички данъци, дължими в резултат на такова прехвърляне на собствеността, е задължение на придобиващия вещици или движимото имущество. Тази разпоредба няма да се прилага по отношение на даренията за благотворителни цели. Членовете на силата или на цивилния компонент, зависимите лица и служителите на изпълнителите по договори със Съединените щати могат свободно да прехвърлят такава собственост помежду си, от и на силата, и това прехвърляне е освободено от данъци и/или мита. Силите на Съединените щати носят отговорност за воденето на регистър за тези сделки със стоки, освободени от данъци и/или мита, който се приема като доказателство за извършването им от българските власти. Българските власти приемат редовно регистрирани полицейски доклади като prima facie доказателство, че собственост на членове на силата, цивилния компонент, зависимите лица и служители на изпълнители по договори със Съединените щати, освободена от данъци и мита, е открадната, което освобождава тези лица от отговорност за заплащането на данъците или митата.

3. Членове на силата или на цивилния компонент, или зависимите лица, и служители на изпълнителите по договори със Съединените щати могат да изнесат и/или ре-експортират без заплащане на износни мита или такси всякакви стоки, внесени от тях на територията на Република България или придобити от тях по време на службата им на територията на Република България.

Член XX

Моторни превозни средства

1. Българските власти признават регистрацията и лицензирането от военните и гражданските власти на Съединените щати на моторни превозни средства и ремаркета на силата или изпълнителите по договори със Съединените щати, или цивилния компонент или зависимите лица. При поискване от военните власти на Съединените щати, българските власти снабдяват с военни регистрационни номера служебните превозни средства на силите на Съединените щати, които нямат тактико-боен характер, в съответствие с процедурите, установени за българските въоръжени сили, както и с регистрационни номера, които не се отличават от тези, издавани на всички български граждани, за личните моторни превозни средства на членовете на силата, цивилния компонент и зависимите лица.

2. Военните власти на Съединените щати предприемат съответните мерки за безопасност по отношение на моторните превозни средства и ремаркетата, регистрирани и лицензирани от тях или използвани от силата на територията на Република България.

3. Личните моторни превозни средства на членовете на силата, цивилния компонент, зависимите лица, изпълнителите по договори със Съединените щати и служителите на изпълнителите по договори със Съединените щати трябва да бъдат надлежно застраховани.

Член XXI **Разрешителни**

1. Свидетелство за управление или друго разрешително, издадено от военните власти на Съединените щати на член на силата или на цивилния компонент, или на служители на изпълнители по договори със Съединените щати, даващо им право да управляват моторни превозни средства, плавателни или въздухоплавателни средства на силата е валидно за управлението на такива моторни превозни средства, плавателни или въздухоплавателни средства на територията на Република България.

2. Българските власти признават свидетелства за управление на моторни превозни средства, издадени от военните или гражданските власти на Съединените щати за управлението на личните моторни превозни средства на членовете на силата, цивилния компонент и зависимите лица при условие, че военните власти на Съединените щати са установили, че освен годността за управление на моторно превозно средство, кандидатите притежават достатъчно знания относно българските правила за движение по пътищата. В тези случаи, международни свидетелства за управление на моторни превозни средства не се изискват.

3. (а) Военните власти на Съединените щати забраняват управлението на моторно превозно средство на членовете на силите на Съединените щати, цивилния компонент и зависимите лица в случай на основателно съмнение относно тяхната надеждност или годност да управляват моторно превозно средство. Те разглеждат благосклонно искания, отправени от българските власти, за налагане на такава забрана. Военните власти на Съединените щати уведомяват българските власти относно всяка забрана, направена в съответствие с тази подточка, и за всички случаи, при които след налагане на забрана, тази забрана е отменена.

(б) В случаите, в които българските съдилища упражняват юрисдикция съгласно член VII от ССВС на НАТО и член X на това Споразумение за правонарушения, свързани с управлението на моторни превозни средства, както и в случаите, когато други български органи са компетентни да предприемат мерки спрямо такива правонарушения, по отноше-

ние на свидетелствата за управление на моторни превозни средства по този член се прилагат разпоредбите на българското законодателство относно отнемането на разрешителното за управление.

4. България не изисква от членовете на силата, членовете на гражданския компонент, изпълнителите по договори със Съединените щати или служителите на изпълнители по договори със Съединените щати, да получат разрешителни за осъществяване на професионална дейност, издадени от Република България, за целите на предоставянето на услуги, които са вътрешни по характер и са част от техните служебни или договорни задължения спрямо силите на Съединените щати, членове на силата, членове на гражданския компонент, зависими лица, изпълнители по договори със Съединените щати, служители на изпълнители по договори със Съединените щати и други лица по взаимно съгласие.

Член XXII **Митнически процедури**

1. България предприема необходимите мерки, за да осигури безпрепятственото и бързо митническо освобождаване на вноса и износа, предвидени в това Споразумение.

2. Митническите проверки по това Споразумение се извършват в съответствие с процедури, взаимно уговорени между съответните български власти и силите на Съединените щати. Всяка митническа проверка от страна на българските власти на пристигащи или заминаващи лични вещи на членове на силата, гражданския компонент или техни зависими лица се извършва при доставянето или изнасянето на вещите от жилището на лицето.

3. Военните власти на Съединените щати установяват необходимите мерки в местата, където се намират силите на Съединените щати, за предотвратяване на злоупотреби с правата, предоставени със ССВС на НАТО и с настоящото Споразумение. Военните власти на Съединените щати и българските власти си сътрудничат при разследването на предполагаеми престъпления, свързани с митнически нарушения.

Член XXIII **Дейности по обслужване на силите**

1. (а) Военните власти на Съединените щати могат пряко или чрез възлагане да изграждат, поддържат и обслужват военни магазини, супермаркети, други места за продажба, военни столове, центрове за обучение и развлечения и други обекти за отдых на взаимно уговорени места на територията на Република България, за ползване от членовете на силата, гражданския компонент, зависими лица и други оправомощени лица по вза-

имно съгласие. Никакви лицензи, разрешителни, проверки или друг нормативен контрол не се изискват или осъществяват от България за тези дейности по обслужване на силите.

(б) Силите на Съединените щати могат да сключват договори с финансови институции за поддържането и извършването на банкови и други финансови дейности чрез "Комюнити банк" или кореспондентска банка, лицензирани в Република България, на взаимно уговорени места за изключително ползване от силите на Съединените щати, изпълнители по договори със Съединените щати, служители на изпълнителите по договори със Съединените щати и зависими лица.

2. Организациите и дейностите по смисъла на този член са неразделна част от силите на Съединените щати и на тях се предоставят същите финансови и митнически облекчения, както тези на силата, включително предвидените в член XVI и член XVIII на настоящото Споразумение. Тези организации и дейности се поддържат и извършват в съответствие с приложимите разпоредби на законодателството на Съединените щати. За тези дейности не се изисква да се събират или плащат данъци или други такси за дейностите, свързани с функционирането им.

3. Военните власти на Съединените щати установяват подходящи мерки, за да предотвратят продажбата на стоки и имущество, внесени или придобити на територията на Република България, от организациите по смисъла на параграф 1 на този член, на лица, които не са оправомощени да ползват услугите на тези обекти.

4. Подробностите относно прилагането на този член ще бъдат уредени в Споразумение по прилагането на настоящото Споразумение.

Член XXIV **Военни пощенски служби**

1. Съединените щати могат да създават, поддържат и обслужват военни пощенски служби за ползване от силата, нейните членове и цивилния компонент, изпълнителите по договори със Съединените щати, служителите на изпълнители по договори със Съединените щати, техните зависими лица, и пенсионирани членове на въоръжените сили на Съединените щати.

2. Кореспонденция, изпратена чрез такива военни пощенски служби, може да бъде с пощенски марки на Съединените щати.

3. Служебната поща на силата не подлежи на претърсване или изземване от българските власти.

Член XXV **Валута и обмен**

1. Военните власти на Съединените щати имат право да внасят, изнасят и използват в съответствие с българското законодателство валута на Съединените щати или инструменти, деноминирани във валутата на Съединените щати, в неограничени количества при спазване на реда и условията на българското законодателство относно декларирането на количествата валути.

2. Военните власти на Съединените щати могат да разпределят към или обменят за сметка на членовете на силата, цивилния компонент и зависимите лица, валута на или инструменти, деноминирани във валутата на:

- (а) Съединените щати;
- (б) Република България;
- (в) зоната на Еврото; и
- (г) всяка друга държава, до размера, необходим за целите на разрешено пътуване, включително пътуване по време на отпуск.

3. Членовете на силата, цивилния компонент и зависимите лица могат да внасят валута на Съединените щати и инструменти, деноминирани във валутата на Съединените щати, и да изнасят всяка валута, с изключение на българската, и инструменти, деноминирани в такава валута, при условие, че този член или зависимо лице е внесъл тази валута или инструменти, или ги е получил от военните власти на Съединените щати без да се нарушава българското законодателство.

4. Военните власти на Съединените щати, в сътрудничество с българските власти, предприемат подходящи мерки за предотвратяване на злоупотреби с правата, предоставени по този член, и за спазване на българското валутно законодателство дотолкова, доколкото то се прилага спрямо лицата, предвидени в настоящото Споразумение.

Член XXVI **Сигурност**

1. Освен ако не е договорено друго между страните и техните изпълнителни агенти, в съответствие с член VII, параграф 11 от ССВС на НАТО България предприема такива мерки, каквито са необходими за осигуряване на адекватна сигурност и защита на съоръженията и обектите, в които са разположени силите на Съединените щати. В изпълнение на тази отговорност, българските власти си сътрудничат тясно с властите на Съединените щати за осигуряване на адекватна сигурност.

2. В случаите, когато сигурността на силите на Съединените щати, членове на силата, или на цивилния компонент, или зависими лица е зас-

трашена, военните власти на Съединените щати могат да предприемат подходящи мерки за поддържането и възстановяването на реда и дисциплината в съоръженията или обектите, в които са разположени силите на Съединените щати. Тези мерки се съгласуват със съответните български власти.

3. Страните предприемат всички разумни мерки, за да осигурят невредимостта и сигурността на собствеността на силите на Съединените щати от конфискация или всяка друга промяна в ползването от друга страна, освен Съединените щати, без предварителното писмено съгласие на Съединените щати.

4. Подробностите относно прилагането на този член ще бъдат уредени в Споразумение по прилагането на настоящото Споразумение.

Член XXVII **Логистична поддръжка**

1. България полага всички усилия, в съответствие с вътрешните национални изисквания и наличните възможности, за да осигурява на силите на Съединените щати на територията на Република България логистичната поддръжка, изброена в Анекс Б, при поискване от силите на Съединените щати за извършването на дейности по настоящото Споразумение.

2. Силите на Съединените щати заплащат разумна цена за логистичната поддръжка, която са поискали и получили. В тази връзка, България предоставя на силите на Съединените щати статут, не по-малко благоприятен от този на силите на Република България, включително като определя цени, които след приспадане на данъците, таксите и другите подобни плащания, са не по-малко благоприятни от тези, заплащани от въоръжените сили на Република България за подобна поддръжка.

3. Доколкото е възможно, такава логистична поддръжка се осигурява и заплащането се извършва в съответствие със Споразумението за придобиване и взаимно обслужване между Министерството на отбраната на Република България и Департамента по отбраната на Съединените щати, в сила от 21 февруари 2001 г.

4. Предоставянето на логистична поддръжка, която не е предвидена в Споразумението по параграф 3 по-горе, се урежда в Споразумение по прилагането на настоящото Споразумение.

Член XXVIII **Битови услуги и далекосъобщения**

1. Силите на Съединените щати и изпълнителите по договори със Съединените щати могат да използват вода, електричество и други битови

ви услуги при условия, включително цени или такси, не по-малко благоприятни от тези, определени в подобни случаи за силите или Правителството на Република България, освен ако не е договорено друго. Разходите на силите на Съединените щати са равни на техния пропорционален дял от ползването на тези услуги.

2. Силите на Съединените щати могат да използват собствени системи за далекосъобщения (така както понятието “далекосъобщения” е определено в Конституцията на Международния съюз по далекосъобщения от 1992 г.). Това включва правото да използват такива средства и услуги, каквито са необходими за осигуряване на пълната способност да използват системи за далекосъобщения, както и правото да използват безплатно всички необходими радиочестоти, определени в Националния план за разпределяне на радиочестотния спектър като такива за нуждите на националната сигурност и отбраната, и други честоти по взаимно споразумение. За избягване на взаимни радиочестотни смущения, както и с цел да съдействат на България за изпълнението на нейните международни задължения, силите на Съединените щати координират използването на радиочестотите със съответните български власти. Силите на Съединените щати се съобразяват с българското законодателство и се консултират със съответните български власти при използването на техни собствени системи за далекосъобщения.

Член XXIX

Околна среда, здравеопазване и безопасност

Страните се съгласяват да прилагат настоящото Споразумение по начин, съвместим с опазването на околната среда и общественото здраве и безопасност. Съединените щати потвърждават своя ангажимент да съблюдават съответното българско законодателство, нормативна база и стандарти в областта на опазването на околната среда, здравеопазването и безопасността при осъществяването на своята политика. България потвърждава политиката си да прилага своето законодателство, нормативна база и стандарти в областта на опазването на околната среда, здравеопазването и безопасността с надлежна грижа за здравето и безопасността на силите на Съединените щати, цивилния компонент, изпълнителите по договори със Съединените щати, служителите на изпълнители по договори със Съединените щати и зависимите лица. Подробностите относно прилагането на този член се уреждат в Споразумение по прилагането на настоящото Споразумение.

Член XXX

Процедури за сключване на договори

1. Силите на Съединените щати, в съответствие със законодателството на Съединените щати, могат да сключват договори за доставка на стоки и услуги на територията на Република България, включително стро-

ителство. Силите на Съединените щати могат да се снабдяват от всякакви източници, но ще използват български местни физически и юридически лица като доставчици на стоки и услуги във възможната за изпълнението на даден договор степен, когато офертите на тези доставчици са конкурентни и са най-изгодни.

2. На лица, чието присъствие на мястото на съоръженията е необходимо за изпълнението на договор, се предоставя достъп до съоръженията в рамките на 10 работни дни, а в изключителни случаи в рамките на не повече от 15 работни дни от отправяне на искането от военните власти на Съединените щати. Този достъп може да се отказва или оттегля по причини, свързани със сигурността или неправомерно поведение на лицето. Ако съответните български власти откажат или оттеглят правото на достъп, те уведомяват писмено съответните военни власти на Съединените щати за причините за своето решение.

3. По отношение на снабдяването със стоки, услуги и битови услуги, България предоставя на силата, статут, не по-малко благоприятен от този на силите на Република България.

4. Подробностите относно прилагането на този член се уреждат в Споразумение по прилагането на настоящото Споразумение.

Член XXXI **Статут на изпълнителите по договори**

1. Изпълнителите по договори със Съединените щати и служителите на изпълнители по договори със Съединените щати са официално одобрени като такива от военните власти на Съединените щати и удостоверенията за това се предоставят на съответните български власти.

2. Изпълнителите по договори със Съединените щати и служителите на изпълнители по договори със Съединените щати се освобождават от изискванията на българското законодателство и нормативна база относно условията на тяхното наемане на работа по силата на договори със силите на Съединените щати и относно лицензирането и регистрацията на тяхната стопанска дейност и дружества, единствено във връзка с предоставянето на стоки и услуги на силите на Съединените щати на територията на Република България. Независимо от това освобождаване, изпълнителите по договори със Съединените щати се регистрират като такива пред съответните български власти за целите на възстановяването на данъци. Изпълнителите по договори се освобождават също от всякакви корпоративни данъци и акцизи, породени единствено от доставките на стоки и услуги за силите на Съединените щати или от строителство на съоръжения за силите на Съединените щати. Изпълнителите по договори не са субект на облагане с данъци върху дохода или печалбата от страна на България или нейни органи на изпълнителната власт за доходи или

печалби, получени единствено по силата на договора им или договора за подизпълнение със силите на Съединените щати.

3. Подробностите относно прилагането на този член се уреждат в Споразумение по прилагане на настоящото Споразумение.

Член XXXII **Трудови правоотношения**

1. Силите на Съединените щати, включително за дейностите за поддръжка на силите, могат да набират и наемат зависими лица, както и лица, имащи право да полагат труд на територията на Република България, и могат да управляват тези служители в съответствие с този член.

2. Доколкото не противоречат на този член или на военните изисквания на силите на Съединените щати, условията за наемането на местни граждански лица, заплатите и надниците, добавките и социалноосигурителните плащания, условията за закрила на работниците и техните права по трудовите правоотношения и правната защита, които ще бъдат установени за местните граждански лица, служители на въоръжените сили на Съединените щати, ще съответстват на разпоредбите на трудовото законодателство на Република България. За прилагането на този параграф, доколкото е необходимо, ще бъдат установени процедури от Съвместния подкомитет по трудовите въпроси, създаден по силата на член XXXIII, при отчитане приложимите норми на Република България и Съединените щати.

3. Заплатите и надниците се определят от силите на Съединените щати в съответствие с приложимите норми на Съединените щати, при отчитане на преобладаващите заплащания. Надниците и заплатите, придобивките, добавките и увеличенията на тези плащания могат да бъдат ограничавани от законодателството и нормативната база на Съединените щати.

4. Местни граждански лица, служители на силите на Съединените щати, могат да отправят оплаквания по процедури, описани в Споразумение по прилагането на настоящото Споразумение, но не могат да стачкуват.

5. Трудовите правоотношения между силите на Съединените щати и местни граждански лица могат да бъдат прекратявани тогава, когато силите на Съединените щати установят, че тяхното наемане не съответства на военните изисквания на силите на Съединените щати. Процедурите за прекратяване са в съответствие с тези, установени по силата на параграф 2 на този член.

6. На лица, чието присъствие на мястото на съоръженията е необхо-

димо за изпълнението на трудово правоотношение, се предоставя достъп до съоръженията в рамките на 10 работни дни, а в изключителни случаи в рамките на не повече от 15 работни дни от отправяне на искането от военните власти на Съединените щати. Този достъп може да се отказва или оттегля по причини, свързани със сигурността или неправомерно поведение на лицето. Ако съответните български власти откажат или оттеглят правото на достъп, те уведомяват писмено съответните военни власти на Съединените щати за причините за своето решение.

7. Подробностите относно прилагането на този член ще бъдат уредени в Споразумение по прилагането на настоящото Споразумение.

Член XXXIII **Прилагане и спорове**

1. При необходимост, страните или техните Изпълнителни агенти могат да сключват споразумения по прилагането на настоящото Споразумение.

2. Всяка разлика във вижданията или спор относно тълкуването или прилагането на настоящото Споразумение се решават на най-ниското компетентно ниво чрез консултации между Страните и не се отнасят до никакви национални или международни съдилища, трибунали или други подобни органи, или трети страни за решаването им.

3. Страните създават Съвместна комисия за прилагането на настоящото Споразумение, която се съпредседателства от представители на техните Изпълнителни агенти. Съвместната комисия се състои от правителствени представители, определени от Страните. Съвместната комисия определя свои собствени процедури и създава такива помощни органи и административни служби, каквито са необходими за прилагането на настоящото Споразумение. Като минимум, Съвместната комисия създава подкомитети по специфични въпроси, включително, но не само по въпросите на опазването на околната среда, планирането на ученията, оперативни въпроси, логистични въпроси, трудови въпроси и правни въпроси. Всеки Изпълнителен агент покрива разходите за своето участие в Съвместната комисия.

Член XXXIV **Влизане в сила, изменение и срок на действие**

1. Настоящото Споразумение влиза в сила след уведомяване на Съединените щати от страна на България по дипломатически път, че всички нейни вътрешни процедури, необходими за влизане на Споразумението в сила, са изпълнени.

2. Настоящото Споразумение може да се изменя с писмено споразу-

